

Ετήσια Στατιστική Ανάλυση Αποφάσεων επί Προσφυγών
Διοικητικού Δικαστηρίου (Δ.Δ.) και Εφέσεων
2023

Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας

Έλενα Παπαγεωργίου

Εισαγγελέας της Δημοκρατίας

Υπεύθυνη Υποτομέα Προσφυγών Διοικητικού
Δικαστηρίου

Τομέας Διοικητικού Δικαίου

Ετήσιος Αριθμός Αποφάσεων Διοικητικού Δικαστηρίου

Το 2023, το Διοικητικό Δικαστήριο (Δ.Δ.) εξέδωσε **262** αποφάσεις* όπου Καθ'ων η Αίτηση ήταν η Δημοκρατία, μέσω του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Από αυτές, οι **152** απορρίφθηκαν και οι **110** ήταν επιτυχείς.

■ Απορριφθείσες Προσφυγές (58.02%)
■ Επιτυχείς Προσφυγές (41.98%)

Ποσοστά Επιτυχίας Προσφυγών 2023 ν. 2022 ν. 2021 ν. 2020

Αποτελέσματα Αποφάσεων Δ.Δ.
2023

■ Απορριφθείσες Προσφυγές (58.02%)
■ Επιτυχείς Προσφυγές (41.98%)

Αποτελέσματα Αποφάσεων Δ.Δ.
2022

■ Απορριφθείσες Προσφυγές (69.57%)
■ Επιτυχείς Προσφυγές (30.43%)

Αποτελέσματα Αποφάσεων Δ.Δ.
2021

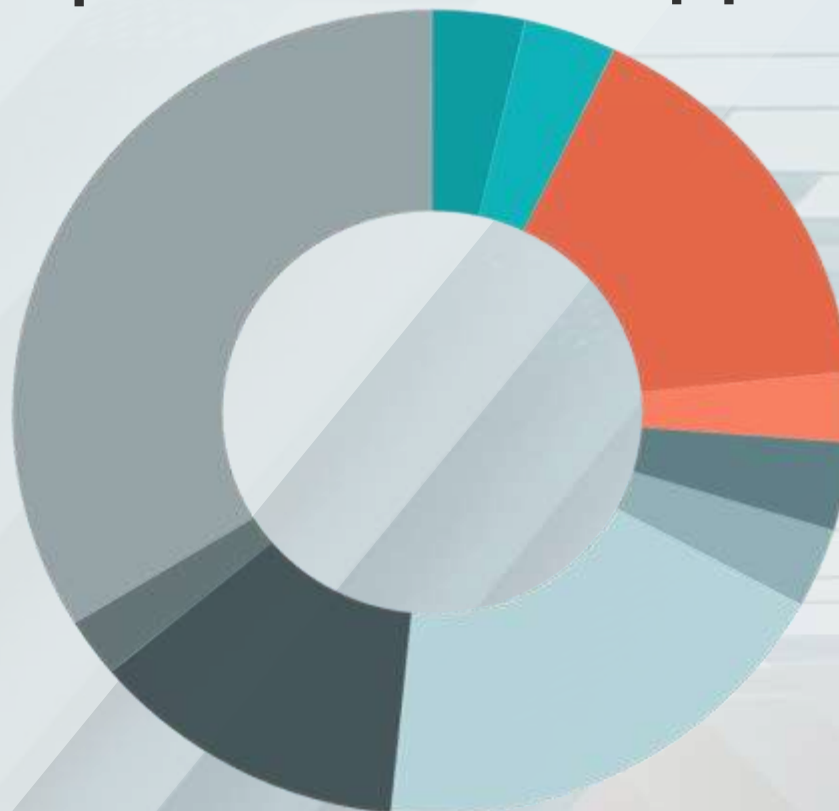
■ Απορριφθείσες Προσφυγές (55.45%)
■ Επιτυχείς Προσφυγές (44.55%)

Αποτελέσματα Αποφάσεων Δ.Δ.
2020

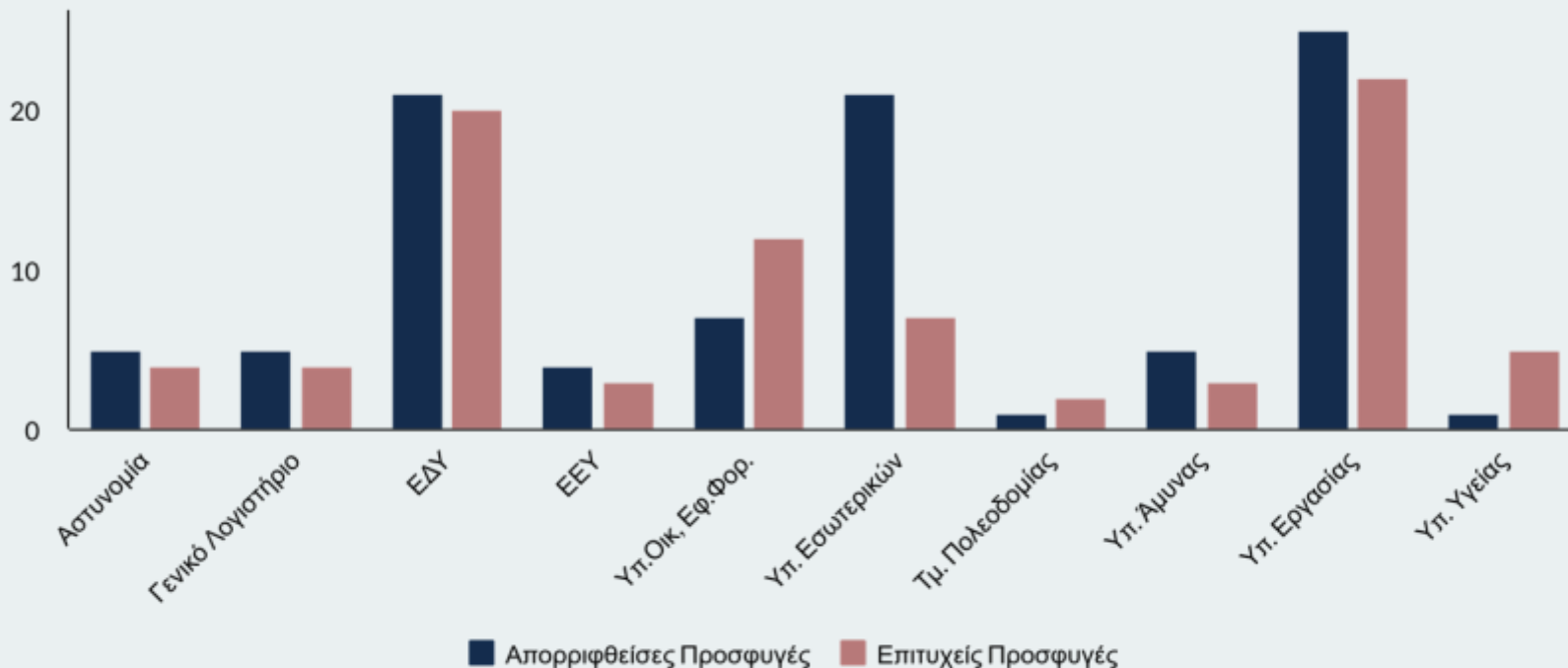
■ Απορριφθείσες Προσφυγές (59.83%)
■ Επιτυχείς Προσφυγές (40.17%)

Ποσοστά Αποφάσεων ανά Υπουργείο/Αρχή

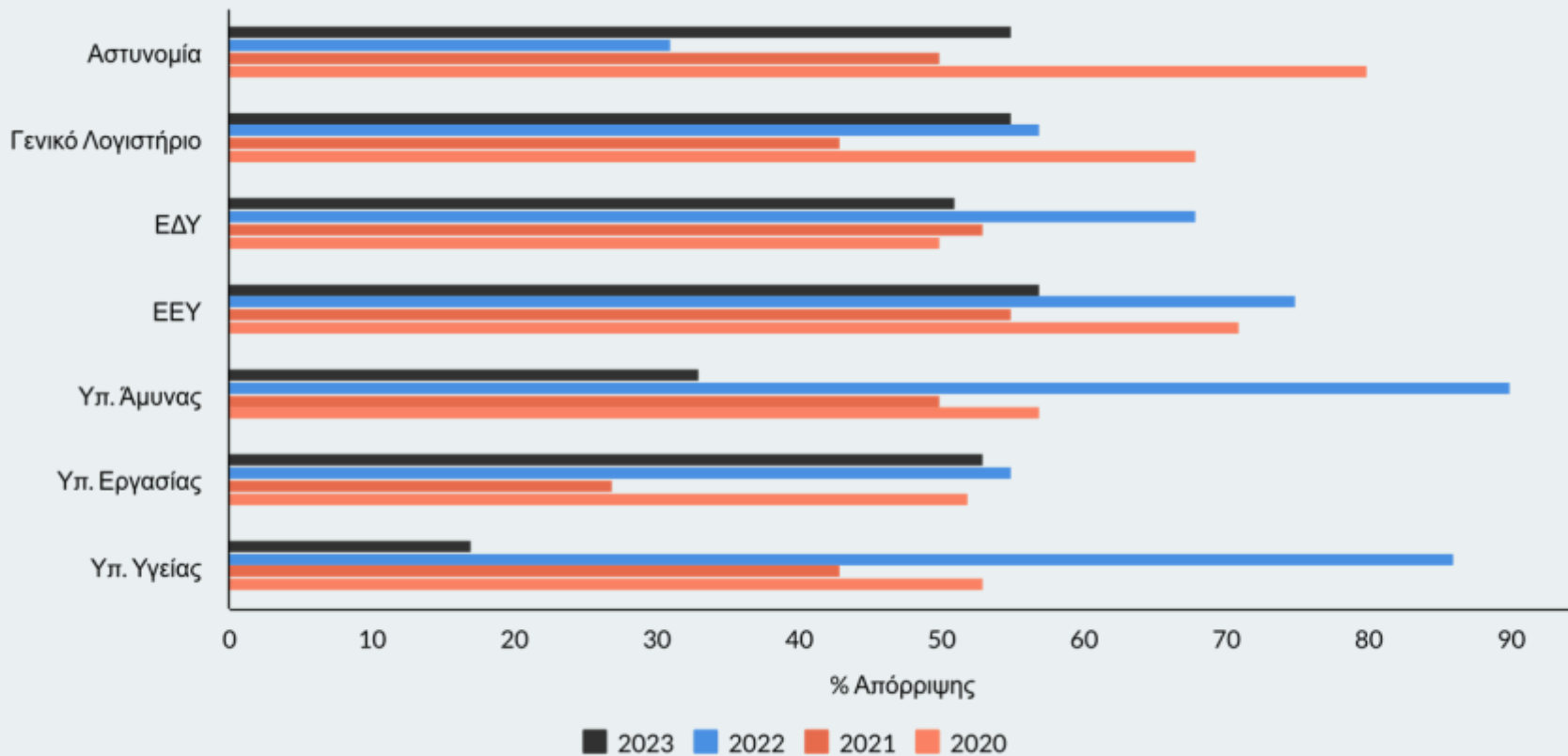

Αποτελέσματα Αποφάσεων ανά Υπουργείο/Αρχή

Στατιστικά Αποφάσεων Διοικητικού
Δικαστηρίου 2023 επί Προσφυγών

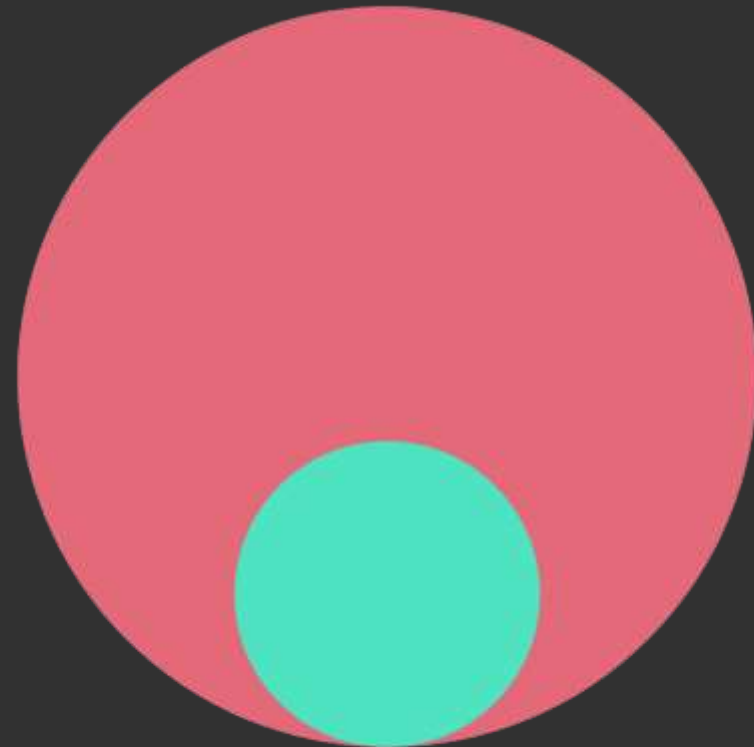

Συγκριτικός Πίνακας ως προς τις Απορριπτικές Αποφάσεις σε ορισμένες κατηγορίες Προσφυγών που κρίθηκαν από το Δ.Δ. για τα έτη 2020,2021,2022 και 2023

Προσφυγές που αφορούν στην ΕΔΥ και την ΕΕΥ

Προσφυγές κατά της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας(ΕΔΥ) και της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας(ΕΕΥ).
Συνήθως αφορούν σε πράξεις διορισμών, προαγωγών, τοποθετήσεων σε κλίμακες, μεταθέσεων, αποσπάσεων, πειθαρχικών μέτρων κατά λειτουργών και καταρτισμούς πινάκων.

● ΕΔΥ (85.42%) ● ΕΕΥ (14.58%)

Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας (ΕΔΥ)

Η ΕΔΥ είναι ανεξάρτητο και συλλογικό όργανο με αρμοδιότητα, μεταξύ άλλων, να διορίζει, να προάγει, να μεταθέτει, να αποσπά και να αφυπηρετεί δημοσίους υπαλλήλους. Ταυτόχρονα, ασκεί πειθαρχικό έλεγχο βάσει του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου του 1990 (Ν.1/1990), όπως αυτός τροποποιήθηκε.

Κύρια Επίδικα Ζητήματα σε Προσφυγές ΕΔΥ

■ Προαγωγές (72.97%) ■ Διορισμοί (18.92%)
■ Μεταθέσεις (2.7%) ■ Διαθεσιμότητες (2.7%) ■ Άλλα (2.7%)

Αποτελέσματα Αποφάσεων Δ.Δ. (ΕΔΥ)

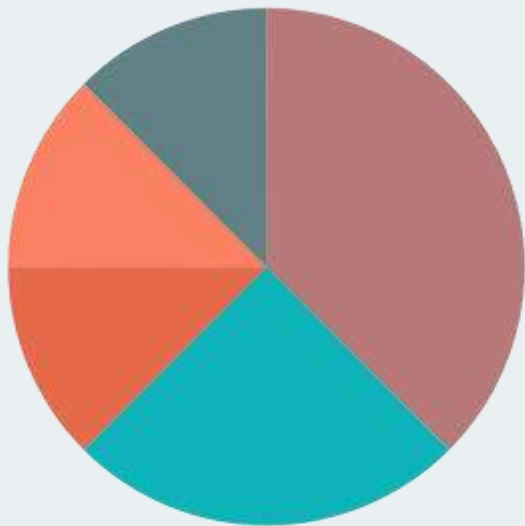

■ Απορριφθείσες Προσφυγές (51.22%)
■ Επιτυχείς Προσφυγές (48.78%)

Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (ΕΕΥ)

Κύρια Επίδικα Ζητήματα σε Προσφυγές ΕΕΥ

- Προαγωγές Εκπαιδευτικών (37.5%)
- Διορισμοί Εκπαιδευτών (25%)
- Διορισμοί Εκπαιδευτικών με Αναπηρίες (12.5%)
- Μετατροπή σε Αορίστου (12.5%)
- Διορισμοί Ειδικών Εκπαιδευτικών (12.5%)

Η ΕΕΥ αποτελεί συλλογικό όργανο, η σύσταση του οποίου προβλέπεται από το άρθρο 4(2) των περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμων.

Η ΕΕΥ είναι η αρμόδια Επιτροπή, μεταξύ άλλων, για διορισμό, κατάταξη, μονιμοποίηση, προαγωγή, μετάθεση, απόσπαση και αφυπηρέτηση εκπαιδευτικών λειτουργών, καθώς και για τον πειθαρχικό έλεγχό τους.

Αποτελέσματα Αποφάσεων Δ.Δ.
(ΕΕΥ)

- Απορριφθείσες Προσφυγές (57.14%)
- Επιτυχείς Προσφυγές (42.86%)

Υπουργείο Οικονομικών, συμπεριλαμβανομένου του Γενικού Λογιστηρίου και του Εφόρου Φορολογίας

Οι Προσφυγές κατά του Υπουργείου Οικονομικών, του Γενικού Λογιστηρίου και του Εφόρου Φορολογίας αφορούν σε θέματα κυρίως δημοσιονομικού περιεχομένου, αλλά και αποκοπών ωφελημάτων δημοσίων υπαλλήλων.

- ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ (14.29%)
- Φ.Π.Α (10.71%)
- ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΑΣΜΟΙ (7.14%)
- ΑΠΟΚΟΠΗ ΩΦΕΛΗΜΑΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (14.29%)
- ΤΑΜΕΙΟ ΟΡΦΑΝΩΝ & ΧΗΡΩΝ (10.71%)
- ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΑ ΩΦΕΛΗΜΑΤΑ (7.14%)
- Άλλα (35.71%)

Αποτελέσματα
Αποφάσεων Δ.Δ.

- Απορριφθείσες Προσφυγές (42.86%)
- Επιτυχείς Προσφυγές (57.14%)

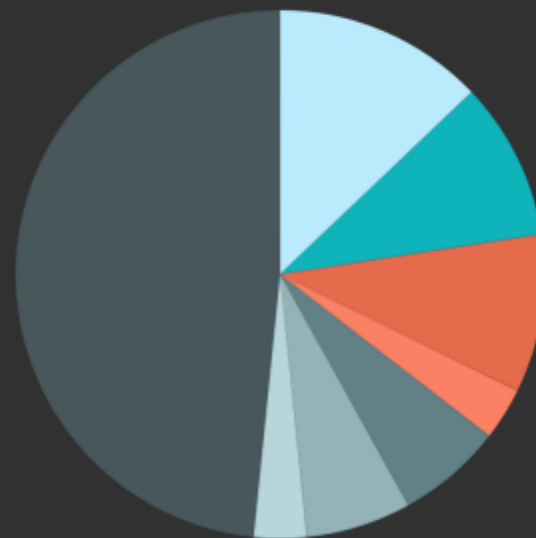
Υπουργείο Εσωτερικών

Προσφυγές που αφορούν κυρίως στις αποφάσεις για πολεοδομικές άδειες, οικοδομικές άδειες, αποφάσεις περί Τοπικών Σχεδίων, Πολεοδομικών Ζωνών και Δηλώσεις Πολιτικής.

Περαιτέρω, Προσφυγές που αφορούν στο Κτηματολόγιο, διαχωρισμούς οικοπέδων, μεταβιβαστικά και άλλα τέλη και επιβαρύνσεις.

Επίσης, Προσφυγές που αφορούν στον Κηδεμόνα Τ/κ Περιουσιών, εγγραφές Σωματείων, αιτήσεις για στεγαστική βοήθεια κ.ά.

Κύρια Επίδικα Ζητήματα Υπουργείου
Εσωτερικών

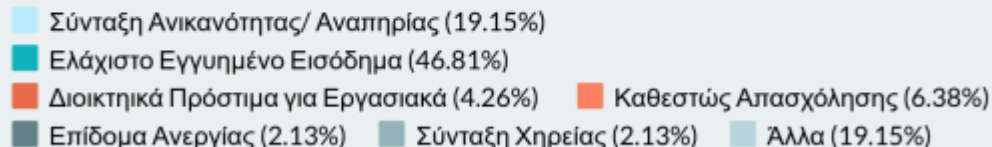
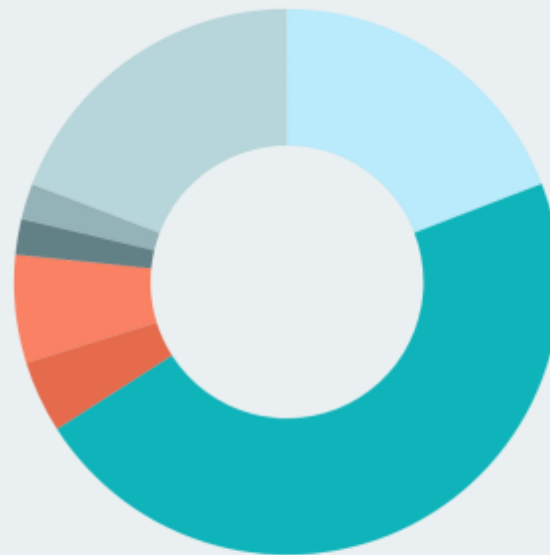

Χορήγηση Πολεοδομικής Άδειας (12.9%)	Τ/Κ Περιουσία (9.68%)
Απαλλοτρίωση (9.68%)	
Τροποποίηση πολεοδομικών ζωνών (3.23%)	
Παράλειψη Οφειλούμενης Ενέργειας (6.45%)	
Στεγαστική Βοήθεια (6.45%)	Εγγραφές Σωματείων (3.23%)
Άλλα (48.39%)	

Επιδόματα και Βοηθήματα βάσει σχετικών Νομοθεσιών

Προσφυγές που στρέφονται κατά αποφάσεων αρμοδίων Αρχών για παροχή διάφορων επιδομάτων και βοηθημάτων που προβλέπονται από τη σχετική νομοθεσία, όπως είναι το επίδομα Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος, το επίδομα τέκνου, το επίδομα αναπηρίας, η στεγαστική βοήθεια, η χορηγία επιδόματος νοσηλείας, σύμφωνα με τις σχετικές νομοθεσίες.

Κύρια Επίδικα Ζητήματα
Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων,
και Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας

Αποσπασματική Σύνοψη Νομολογίας Δ.Δ.
2023

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΣΑΔΑΣ v. ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΠΑΦΟΥ

(1/2)

Υπόθ. Αρ. 546/2019, ημερ. 09.02.2023

Η υπόθεση στρεφόταν εναντίον της Απόφασης της Επαρχιακής Διοίκησης Πάφου, με την οποία αποφασίστηκε η ένταξη όλης της περιοχής στην οποία βρίσκεται η ανάπτυξη γηπέδου γκολφ Minthis HILLS, στα όρια της Κοινότητας Τσάδας.

Το Διοικητικό Δικαστήριο, σημειώνοντας ότι η νομολογία αναγνωρίζει γενικό συμφέρον στις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ως προς τις αποφάσεις της κεντρικής Διοίκησης που επηρεάζουν την περιοχή τους, έκρινε ότι το Κοινοτικό Συμβούλιο Τσάδας έχει έννομο συμφέρον προσβολής της άνω απόφασης, αφού «πρόκειται για αρχή τοπικής αυτοδιοίκησης, της οποίας το συμφέρον επηρεάζεται, αφού με την ένταξη στα όρια υδατοπρομήθειας της Κοινότητας του γηπέδου γκολφ, υφίσταται απώλεια εσόδων στην Κοινότητα. Πρόκειται για απόφαση που θίγει το συμφέρον της Κοινότητας, την οποία προσβάλλει η Κοινότητα με την παρούσα προσφυγή».

Περαιτέρω, το Δικαστήριο έκρινε ότι η παρούσα προσφυγή δεν πρόκειται για ενδοστρεφή προσφυγή, τη στιγμή που δεν υπάρχει υποχρέωση θεσμικής συμμετοχής του Κοινοτικού Συμβουλίου στην όλη διαδικασία, «συνεπώς δεν πρόκειται για σύνθετη διαδικασία την οποία το Κοινοτικό Συμβούλιο αποτελεί μέρος του ιδίου διοικητικού μηχανισμού, ώστε να ισχύει η αρχή ότι ένα μέρος της διοίκησης δεν μπορεί να έχει έννομο συμφέρον εναντίον άλλου μέρους της διοίκησης (βλ. Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας v. Αναθεωρητικής αρχής Προσφορών (2007) 3 Α.Δ.Δ. 568).

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΣΑΔΑΣ ν. ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΑΦΟΥ

Υπόθ. Αρ. 546/2019, ημερ. 09.02.2023

(2/2)

Αναφορικά δε με την προδικαστική ένσταση ότι ο Αιτητής έπρεπε να δράσει στη βάση των διατάξεων του Άρθρου 139 του Συντάγματος, το Δικαστήριο επισήμανε ότι σύμφωνα με τη νομολογία, καθοριστική προϋπόθεση για την εφαρμογή του Άρθρου 139 του Συντάγματος είναι η ύπαρξη σύγκρουσης, ή αμφισβήτησης εξουσίας, ή αρμοδιότητας στα εμπλεκόμενα όργανα.

Όπως λέχθηκε από το Δικαστήριο: «εν προκειμένω, δεν φαίνεται να αμφισβητείται από τον αιτητή η αρμοδιότητα της Επαρχιακής Διοίκησης Πάφου, αλλά το παράπονο του αιτητή εστιάζεται στο ότι, αγνοήθηκε η άποψη του Κοινοτικού Συμβουλίου χωρίς ειδική αιτιολογία και ότι οι καθ' ων η αίτηση ενήργησαν τελούντες υπό πλάνη και χωρίς δέουσα έρευνα. Λόγοι ακύρωσης που αφορούν στη νομιμότητα της προσβαλλόμενης απόφασης. Συνεπώς, δεν τίθεται οποιοδήποτε ζήτημα σύγκρουσης αρμοδιοτήτων (βλ. **Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου ν. Κυπριακής Δημοκρατίας, μέσω Διευθύντριας Τμήματος Τελωνείου, Υπόθεση Αρ. 1653/2008, ημερομηνίας 6/9/2010, Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Προσφυγή 1/2022 (ανωτέρω)**».

Εξετάζοντας την ουσία της υπόθεσης, το Δικαστήριο έκρινε ότι έχουν τηρηθεί όλες οι επίδικες πρόνοιες της νομοθεσίας και δεν διαπίστωσε οτιδήποτε μεμπτό στις ενέργειες της Διοίκησης, η οποία ενήργησε εντός των επιτρεπτών ορίων της.

ΠΙΤΤΑΤΖΗΣ ΔΕΠΕ ν. ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ (1/2)

Υπόθ. αρ. 295/2021, ημερ. 21.03.2023

Το Διοικητικό Δικαστήριο, με ενδιάμεση Απόφασή του, απέρριψε την αίτηση των αιτητών για αποκάλυψη εγγράφων [και δη αποκάλυψη ορισμένης γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας].

Έχοντας ως αφετηρία τη βασική αρχή της νομολογίας ότι η αποκάλυψη και επιθεώρηση εγγράφων επιτρέπεται από το Δικαστήριο όταν τα εν λόγω έγγραφα είναι σχετικά και θα υποβοηθήσουν στην εξέταση της υπόθεσης, το Διοικητικό Δικαστήριο, απορρίπτοντας την αίτηση, έκρινε τα εξής σχετικά:

«Ταυτόχρονα όμως, λαμβανομένων υπόψη των προαναφερθέντων και υπό το φως της σχετικής νομολογίας, ημεδαπής και του ΔΕΕ, κρίνω ορθό όπως το συγκεκριμένο έγγραφο μην αποκαλυφθεί στην πλευρά των αιτητών. Εξετάζοντας το περιεχόμενο του εν λόγω εγγράφου, δεν θεωρώ ότι η μη αποκάλυψή του θα επηρεάσει τα δικαιώματα των αιτητών για δίκαιη δίκη. Εν πρώτοις, όπως τονίστηκε πιο πάνω, το συγκεκριμένο ζήτημα, ως περιέχεται στο μέρος Α της γνωμάτευσης, αποτελεί ένα αμιγώς νομικό ζήτημα το οποίο είναι ήδη εις γνώση των αιτητών και αποτελεί τον πρώτο προβαλλόμενο λόγο ακύρωσης που προωθούν. Περαιτέρω, όμως, αυτό που επίσης διαπίστωσα, εξετάζοντας προσεκτικά το περιεχόμενο της εν λόγω γνωμάτευσης, είναι πως στο μέρος Β αυτής, εξετάζονται ζητήματα και/ή δίδεται νομική συμβουλή επί θεμάτων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εξέτασης της παρούσας και/ή που, εν πάση περιπτώσει, φαίνεται να σχετίζονται με άλλες δικαστικές διαδικασίες που βρίσκονται σε εξέλιξη και αφορούν άμεσα στους αιτητές:...

ΠΙΤΤΑΤΖΗΣ ΔΕΠΕ ν. ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ (2/2)

Υπόθ. αρ. 295/2021, ημερ. 21.03.2023

επομένως δεν κρίνεται σκόπιμη ούτε και ορθή η αποκάλυψη των εν λόγω ζητημάτων στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας, εφόσον όχι μόνον δεν θα ήταν βοηθητική και/ή δεν θα εξυπηρετούσε την ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου διαδικασία, αλλ' αντιθέτως θα μπορούσε να επηρεάσει δυσμενώς και/ή να επιδράσει στην πορεία των προαναφερθεισών εκκρεμοσών διαδικασιών και/ή να επιφέρει βλάβη στα συμφέροντα και/ή στη θέση των διαδίκων στις εν λόγω διαδικασίες. Εξάλλου, αντιπαραβάλλοντας το περιεχόμενο της επίδικης απόφασης, ως αυτή περιέχεται στην επιστολή ημερομηνίας 2.2.2021, με το συνολικό περιεχόμενο της υπό αναφορά γνωμάτευσης, διαπιστώνω ότι η μη αποκάλυψη της εν λόγω γνωμάτευσης δεν δημιουργεί κενό ως προς την δοθείσα αιτιολόγηση της επίδικης απόφασης (ανεξάρτητα βεβαίως από την επάρκεια της δοθείσας αιτιολογίας στο σύνολό της, η οποία, ως αυτοτελώς εγειρόμενος λόγος ακύρωσης, θα εξεταστεί στο πλαίσιο της κυρίως αίτησης) και, συνακόλουθα, δεν επιφέρει πλήγμα στα συμφέροντα των αιτητών.»

Εντέλει, το Δικαστήριο, τονίζοντας ότι η ανάγκη προστασίας εμπιστευτικών εγγράφων δεν θα μπορούσε να υποσκελίσει την ανάγκη αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας και ορθής απονομής της Δικαιοσύνης, ανέφερε ότι «το σύνολο των εγγράφων του φακέλου, περιλαμβανομένης βεβαίως και της γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα, στην οποία δεν δόθηκε πρόσβαση στους αιτητές, θα παραμείνει ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου και στο πλαίσιο εξέτασης της ουσίας της προσφυγής για σκοπούς έκδοσης της απόφασής του. Αυτό εξάλλου επιτάσσει και το καθήκον ορθής απονομής της δικαιοσύνης, εφόσον το Δικαστήριο δεν μπορεί να επιτελέσει ορθά το έργο του στη βάση ελλιπών πληροφοριών (Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, ανωτέρω)».

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ν. ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ

Υπόθ. αρ. 1199/2017, ημερ. 31.10.2023

Με αναφορά σε πάγια νομολογία, το Δικαστήριο με ενδιάμεση Απόφασή του, απέρριψε το αίτημα τροποποίησης της αίτησης ακυρώσεως που υποβλήθηκε από την αιτήτρια. Έκρινε ότι όταν η τροποποίηση ζητείται σε προχωρημένο στάδιο, ιδίως μετά τη συμπλήρωση των αγορεύσεων, δύναται μεν να επιτραπεί, όχι όμως ευχερώς, ούτε χωρίς επαρκείς εξηγήσεις, όταν δε τα νέα νομικά σημεία είναι πλήρως ασύνδετα με τα όσα έχουν ήδη καταστεί επίδικα, κατά κανόνα, η πλάστιγγα βαραίνει υπέρ της απόρριψης της αίτησης. Σε αντιδιαστολή, μια αίτηση τροποποίησης πριν την ανταλλαγή αγορεύσεων και άρα κατά τεκμήριο χρονικά εγγύτερα στην καταχώριση της προσφυγής, τυγχάνει ευνοϊκότερης (για τον αιτητή) αντιμετώπισης, πάντα βέβαια εντός των επιτρεπτών ορίων άσκησης της διακριτικής ευχέρειας του Δικαστηρίου.

ΣΙΑΛΑΡΟΣ ν. ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΕΥΝΑΣ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (1/2)

Υπόθ. αρ. 117/2021, ημερ. 7.11.2023

Η υπόθεση αφορούσε στην απόφαση της αρμόδιας Αρχής να χορηγήσει σχετική εξουσιοδότηση Ραδιοεπικοινωνιών Πέμπτης Γενεάς (5G) στα ΕΜ.

Με αναφορά σε πάγια νομολογία, αλλά και συγγράμματα του Διοικητικού Δικαίου, το Δικαστήριο, απορρίπτοντας την Προσφυγή του αιτητή, έκρινε ότι αυτός στερείται του απαιτούμενου εννόμου συμφέροντος προς πρόωθηση της Προσφυγής του, αφού δεν μπορούσε να στοιχειοθετήσει, στον απαιτούμενο βαθμό, οποιαδήποτε βλάβη και/ή δυσμενή επηρεασμό στα στενότερα συμφέροντά του από την επίδικη απόφαση.

Όπως ανέφερε το Δικαστήριο, «οι αναφορές του αιτητή σε πιθανές αρνητικές επιπτώσεις στην ανθρώπινη και/ή τη δημόσια υγεία, στους βιολογικούς οργανισμούς και/ή στο περιβάλλον, από τη χρήση του Δικτύου 5G, δεν θεμελιώνουν δυσμενή επηρεασμό ή/και συγκεκριμένη βλάβη, είτε υπαρκτή είτε με βεβαιότητα επερχόμενη στο άμεσο μέλλον, αλλά μάλλον χαρακτηρίζονται από αοριστία και/ή γενικόλογες τοποθετήσεις, οι οποίες βεβαίως και δεν επαρκούν για η στοιχειοθέτηση του απαιτούμενου άμεσου, προσωπικού εννόμου συμφέροντος του αιτητή».

Ενώ, περαιτέρω το Δικαστήριο έκρινε ότι «όπως έχει εξάλλου πολλάκις νομολογηθεί, ότι το Άρθρο 146 του Συντάγματος δεν παρέχει δικαίωμα για άσκηση λαϊκής αγωγής («actio popularis»): δεν αρκεί η ιδιότητα του εκάστοτε αιτούντα ως πολίτη ενός κράτους ή/και μέλους της κοινωνίας, για να ικανοποιηθεί η προϋπόθεση του εννόμου συμφέροντος που επιτάσσει το Άρθρο 146.2 του Συντάγματος. Ούτε βεβαίως και αρκεί εν προκειμένω, άνευ ετέρου, η ιδιότητα του αιτητή ως πολίτη και/ή πολίτη που, ως ισχυρίζεται, μελετά το ζήτημα των επιπτώσεων που απορρέουν από τις προσβαλλόμενες αποφάσεις, για να στοιχειοθετηθεί το απαιτούμενο έννομο συμφέρον.

ΣΙΑΛΑΡΟΣ v. ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΕΥΝΑΣ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (2/2)

Υπόθ. αρ. 117/2021, ημερ. 7.11.2023

Αντίθετη προσέγγιση, αναπόφευκτα θα εξουδετέρωνε και/ή θα έθετε εν κινδύνω την απαγόρευση της λαϊκής αγωγής, εφόσον αυτομάτως, θα μπορούσε, υπό τις ίδιες συνθήκες και/ή προϋποθέσεις, κάθε πολίτης της Δημοκρατίας να καταστεί διάδικος και να αμφισβητήσει, προς όφελος του γενικού ή/και του δημόσιου συμφέροντος, τις υπό αναφορά αποφάσεις. Επισημαίνεται, στο σημείο αυτό, ότι υπάρχουν ισχυρισμοί στη γραπτή αγωγή του αιτητή, άρρηκτα συνδεδεμένοι με το δικαίωμα στη ζωή, ότι, από τις προσβαλλόμενες πράξεις επηρεάζεται και η δημόσια υγεία και το περιβάλλον».

Εντέλει, όπως συμπερασματικά ανέφερε το Δικαστήριο, «Στην υπό κρίση περίπτωση, ενόψει των πιο πάνω και εξετάζοντας το περιεχόμενο των ισχυρισμών και τοποθετήσεων του αιτητή, κρίνω ότι ελλείπει η αιτιώδης σχέση μεταξύ της έκδοσης των προσβαλλόμενων αποφάσεων και της προκαλούμενης στον αιτητή ζημιάς και δη ζημιάς που προκαλείται άμεσα σε αυτόν ή που επαπειλείται με βεβαιότητα στο άμεσο μέλλον (βλ. **Δημητριάδης v. Δημοκρατίας (2001) 3B A.A.Δ. 868 και Ιωσήφ, ανωτέρω**). Με άλλα λόγια ελλείπει ο ειδικός δεσμός, *conditio sine qua non*, της ίδιας της έννοιας του εννόμου συμφέροντος, μεταξύ του αιτητή και μιας νόμιμης κατάστασης, δυνάμει του οποίου θα μπορούσε ο αιτητής να προωθήσει παραδεκτώς της προσφυγή του (Επ. Σπηλιωτοπούλου «**Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου**», 5η έκδοση, σελ. 433)... Ούτε και έχει διαφανεί, με τα όσα προβάλλει ο αιτητής, οποιαδήποτε υφιστάμενη βλάβη στο παρόν ή επαπειλούμενη με βεβαιότητα, στο άμεσο μέλλον. Αντίθετα, κρίνω ότι ο αιτητής απέτυχε να εξειδικεύσει πως οι προσβαλλόμενες πράξεις επηρέασαν και συνεχίζουν να επηρεάζουν ουσιαστικά και πρακτικά τον ίδιο, ενώ δεν προκύπτει ούτε και πως θα επέλθει ο δυσμενής επηρεασμός με βεβαιότητα στο μέλλον».

LOBIA SHIPPING LTD. v. ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ (1/2)

Υπόθ. αρ. 1054/2020, ημερ. 21.06.2023

Η υπόθεση αυτή αφορούσε στην απόρριψη σχετικής αίτησης της αιτήτριας για χορήγηση πολεοδομικής άδειας κατά παρέκκλιση.

Το Δικαστήριο, απορρίπτοντας την Προσφυγή αυτή και υιοθετώντας τις θέσεις της Δημοκρατίας, έκρινε, μεταξύ άλλων, ότι, ως προς το γεγονός ότι η απόφαση της Διοίκησης απεστάλη στην αιτήτρια από τον Υπουργό Εσωτερικών και όχι από το αρμόδιο, κατά νόμο, Υπουργικό Συμβούλιο, αυτό δεν είναι «μεμπτό», αφού στον διοικητικό φάκελο εμπεριέχονταν τα πρακτικά της σχετικής συνεδρίας του Υπουργικού Συμβουλίου που έλαβε την απόφαση. Συνεπώς, «τα όσα η αιτήτρια θέτει επί του ζητήματος της κοινοποίησης, κρίνονται αβάσιμα αφού δεν τεκμηριώνεται οποιαδήποτε παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας».

Ως προς τον ισχυρισμό ότι στην επίδικη επιστολή δεν αναφέρονται οι διαθέσιμες θεραπείες που η αιτήτρια έχει κατ' εφαρμογή των προνοιών του άρθρου 5 του Ν.158(Ι)/1999, το Δικαστήριο απέρριψε τον άνω ισχυρισμό, αφού η αιτήτρια δεν επηρεάστηκε δυσμενώς και, εν τέλει, είχε πρόσβαση στην δικαιοσύνη μέσω της παρούσας Προσφυγής.

Ως προς τον ισχυρισμό της αιτήτριας ότι η αίτησή της δεν εξετάστηκε εντός ευλόγου χρόνου, το Δικαστήριο έκρινε ότι «η φύση των αιτήσεων του είδους, απαιτεί την εμπλοκή πολλών Κυβερνητικών Τμημάτων και άλλων Φορέων και η ολιγότερη των δύο ετών, χρονική περίοδος που χρειάστηκε για την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης από την υποβολή της αίτησης για πολεοδομική άδεια, κρίνεται εύλογη υπό τις περιστάσεις».

LOBIA SHIPPING LTD. v. ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ (2/2)

Υπόθ. αρ. 1054/2020, ημερ. 21.06.2023

Επί της ουσίας της υπόθεσης, η οποία αφορούσε στη χορήγηση Πολεοδομικής Άδειας κατά παρέκκλιση, το Δικαστήριο, αναφέροντας ότι το όλο ζήτημα εμπίπτει στις πρόνοιες του άρθρου 26 του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου, το οποίο νομιμοποιεί την παρέκκλιση όταν συντρέχουν έκτακτες και δικαιολογημένες για το Δημόσιο Συμφέρον περιπτώσεις, έκρινε τα εξής σχετικά:

*«Είναι πάγια η θέση της νομολογίας, ότι δεν είναι αναγκαία η αιτιολόγηση σε περίπτωση άρνησης πολεοδομικής άδειας κατά παρέκκλιση, η οποία και συνιστά την εξαίρεση στον κανόνα. Όπως υποδείχθηκε στην **Ioannis Georghiou Piggery Ltd v. Δημοκρατίας** (2011) 3 Α.Α.Δ. 316, δεν παρίσταται ανάγκη αιτιολόγησης της άρνησης έγκρισης άδειας κατά παρέκκλιση, ενώ το βάρος απόδειξης ότι η περίπτωση δικαιολογεί τη κάλυψη της από το δημόσιο συμφέρον, είναι επί των ώμων του αιτητή και όχι της διοίκησης να αιτιολογήσει το αντίθετο. Εν προκειμένω, δεν έχει προωθηθεί από την αιτήτρια οτιδήποτε το οποίο να τείνει προς τη κατεύθυνση ότι η περίπτωση της θα μπορούσε να δικαιολογηθεί από το δημόσιο συμφέρον.»*

ΜΑΡΩ ΝΕΑΡΧΟΥ ν. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΠΟΦΥΛΑΚΙΣΗΣ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΠ' ΑΔΕΙΑ

(1/3)

Υπόθ. αρ. 363/2023, ημερ. 15.06.2023

Η Απόφαση αυτή αφορά σε ανάκληση του Συμβουλίου Αποφυλάκισης, το οποίο είχε προηγουμένως εγκρίνει την υπό όρους αποφυλάκιση της αιτήτριας. Το Δικαστήριο, υιοθετώντας τη θέση της Δημοκρατίας ότι η αιτήτρια εκτίοντας την ποινή φυλάκισης της επ' αδεία, έχει μεν την ιδιότητα του διοικούμενου, ωστόσο είναι ταυτοχρόνως και πρόσωπο, στο οποίο έχει επιβληθεί ποινή φυλάκισης για συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα, από αρμόδιο Δικαστήριο, έκρινε, μεταξύ άλλων τα ακόλουθα σχετικά:

1. Ως προς το ζήτημα της τήρησης πρακτικών, το Δικαστήριο αναφέροντας ότι αυτό που επιβάλλεται από τους κανόνες της Χρηστής Διοίκησης είναι η καταγραφή των ουσιωδών γεγονότων που περιστοιχίζουν τη λήψη της διοικητικής απόφασης, έκρινε ότι στην παρούσα περίπτωση, «τα πρακτικά που τηρήθηκαν από το Συμβούλιο, επιτρέπουν την άσκηση αποτελεσματικού δικαστικού ελέγχου της νομιμότητας της προσβαλλόμενης απόφασης».

2. Ως προς το δικαίωμα ακρόασης σχετικά με την ανάκληση δοθείσας άδειας από το Συμβούλιο, όπως ορθώς έκρινε το Δικαστήριο –

«Αυτό που προβλέπεται στην προεκτεθείσα διάταξη του άρθρου 14ΣΤ(1) του Νόμου, είναι η δυνατότητα του Συμβουλίου να ανακαλέσει οποτεδήποτε, με δεόντως αιτιολογημένη απόφασή του, προηγούμενη απόφασή του για υπό όρους αποφυλάκιση καταδίκου επ' αδεία, σε περίπτωση που αυτό ικανοποιείται ότι ο κατάδικος παρέλειψε να συμμορφωθεί με οποιοδήποτε εκάστοτε σε ισχύ όρο ή περιορισμό που τέθηκε από το Συμβούλιο για την εν λόγω αποφυλάκιση και εφόσον προηγουμένως δώσει στον κατάδικο την ευκαιρία να ακουστεί σχετικά.

ΜΑΡΩ ΝΕΑΡΧΟΥ ν. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΠΟΦΥΛΑΚΙΣΗΣ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΠ' ΑΔΕΙΑ

(2/3)

Υπόθ. αρ. 363/2023, ημερ. 15.06.2023

Με βάση τη δομή και οικονομία της συγκεκριμένης διάταξης και τον τρόπο που αυτή είναι διαμορφωμένη, θεωρώ, κατ' εφαρμογήν της γραμματικής ερμηνείας του κειμένου, η οποία βεβαίως, σύμφωνα και με τη νομολογία, αποτελεί τον βασικό κανόνα ερμηνείας των νομοθετημάτων, δηλαδή με βάση το απλό γραμματικό και κατά κυριολεξία νόημα των λέξεων (**Δήμος Γαλατάκης Λτδ**) (2008) 3 Α.Α.Δ. 78, **Γεωργιάδης & Υιός ν. Δημοκρατίας** (1991) 4 Α.Α.Δ. 142), ότι η περιεχόμενη στην πιο πάνω διάταξη φράση «[.] να ακουστεί σχετικά [.]», δεν μπορεί παρά να αφορά και/ή να σχετίζεται με τη διαπίστωση του Συμβουλίου ότι ο κατάδικος αυτός παρέλειψε να συμμορφωθεί με οποιοδήποτε εκάστοτε σε ισχύ όρο ή περιορισμό που τέθηκε από το Συμβούλιο για την αποφυλάκισή του. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο το γεγονός ότι αμέσως μετά την εν λόγω φράση «[.] να ακουστεί σχετικά [.]», ακολουθεί ο προσδιορισμός του θέματος επί του οποίου παρέχεται στον κατάδικο η ευκαιρία και/ή το δικαίωμα να ακουστεί. Αυτή η προσέγγιση, εξάλλου, συνάδει και με τη λογική ερμηνεία του κειμένου, εφόσον είναι πρόδηλο, θεωρώ, ότι τις δικές του θέσεις δύναται να προβάλλει ο κατάδικος ενώπιον του Συμβουλίου αναφορικά με την κατ' ισχυρισμόν παράλειψη συμμόρφωσής του με οποιοδήποτε εκάστοτε σε ισχύ όρο ή περιορισμό που τέθηκε από το Συμβούλιο για την αποφυλάκισή του, προβάλλοντας επ' αυτού τους δικούς του ισχυρισμούς, και όχι αναφορικά με την υπό του Συμβουλίου ληφθείσα απόφαση για ανάκληση, για την οποία ανάκληση αποκλειστική αρμοδιότητα να αποφασίσει έχει το Συμβούλιο».

ΜΑΡΩ ΝΕΑΡΧΟΥ ν. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΠΟΦΥΛΑΚΙΣΗΣ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΠ' ΑΔΕΙΑ (3/3)

Υπόθ. αρ. 363/2023, ημερ. 15.06.23

3. Επιπρόσθετα, και σε άμεση συνάρτηση με τα ανωτέρω, πρέπει να επισημανθεί ότι πουθενά στον Νόμο δεν προβλέπεται ότι θα έπρεπε το Συμβούλιο να ειδοποιήσει προηγουμένως την αιτήτρια για την πρόθεσή του να ανακαλέσει την προηγηθείσα απόφασή του και να την ακούσει ειδικά επ' αυτού. Τουναντίον, σύμφωνα με το άρθρο 14Ι(2)(γ) του Νόμου, σε περίπτωση ανακλητικής απόφασης του Συμβουλίου λόγω μη συμμόρφωσης του καταδίκου με τους όρους και περιορισμούς της δοθείσας άδειας, «ο κατάδικος υποχρεούται να επανέλθει στις φυλακές κατόπιν κλήσης του Διευθυντή». Όπως λέχθηκε από το Δικαστήριο, «αυτή η προσέγγιση εξάλλου, θα ερχόταν και σε ευθεία αντίθεση με την ερμηνεία του άρθρου 14ΣΤ(1), ως αυτή έχει εκτεθεί πιο πάνω. Αντίθετα, επαναλαμβάνεται, το καθ' ου η αίτηση, κατ' ορθήν εφαρμογή της συγκεκριμένης διάταξης, παρέσχε στην αιτήτρια το δικαίωμα να ακουστεί. Ούτε και πουθενά στο Νόμο προβλέπεται η υποχρέωση του Συμβουλίου να καλέσει τον κατάδικο και όπως αυτός είναι παρών κατά τη συνεδρία λήψης της απόφασης του Συμβουλίου περί ανάκλησης της αρχικής απόφασης για υπό όρους αποφυλάκιση επ' αδεία. Υπέρ αυτής εξάλλου της προσέγγισης συνηγορεί τόσο η διάταξη του άρθρου 14ΣΤ(1), σύμφωνα με την οποία η ανακλητική απόφαση του Συμβουλίου δεν επιδίδεται κατευθείαν στον κατάδικο, αλλά στον Διευθυντή, όσο και η διάταξη του άρθρου 14ΣΤ(2)]...».

Εφέσεις σε Προσφυγές 2023

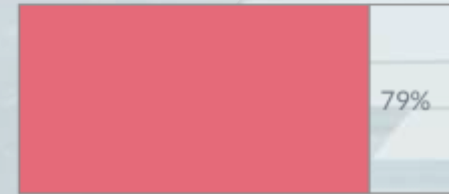
Εφέσεις σε Αποφάσεις επί Προσφυγών Διοικητικού Δικαστηρίου 2023

Ποσοστά Επιτυχίας Εφέσεων επί
αποφάσεων Διοικητικού Δικαστηρίου
2023

Το 2023, κρίθηκαν **78** αποφάσεις* σε προσφυγές Δ.Δ.όπου διάδικος ήταν η Δημοκρατία, εκ των οποίων οι **62** κρίθηκαν υπέρ της Δημοκρατίας και οι **16** κατά της Δημοκρατίας.

Οι περισσότερες εφέσεις αφορούσαν σε δημοσιοϋπαλληλικά θέματα. Οι υπόλοιπες εφέσεις αφορούσαν, μεταξύ άλλων, διαφορές επί φορολογικών και πολεοδομικών ζητημάτων, και θέματα ανταγωνισμού.

Υπέρ της Δημοκρατίας

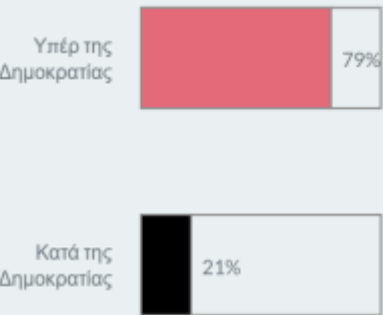

Κατά της Δημοκρατίας

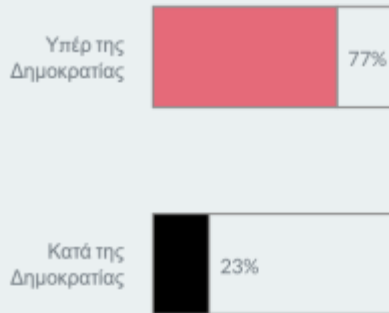

Συγκριτικός Πίνακας ως προς τις Εφέσεις που κρίθηκαν κατά τα έτη 2020, 2021, 2022 και 2023

Ποσοστά Επιτυχίας
Εφέσεων Διοικητικού Δικαστηρίου
2023

Ποσοστά Επιτυχίας
Εφέσεων Διοικητικού Δικαστηρίου
2022

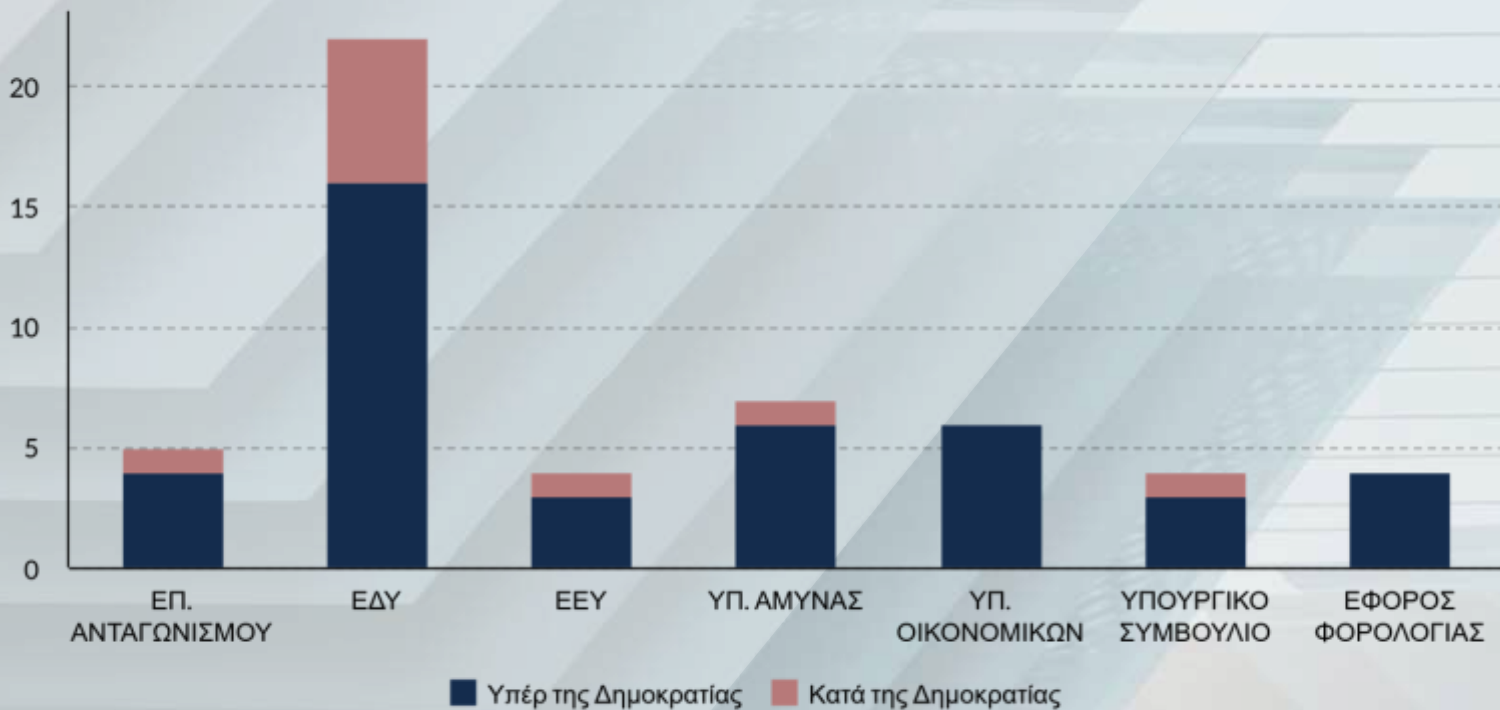
Ποσοστά Επιτυχίας
Εφέσεων Διοικητικού Δικαστηρίου
2021

Ποσοστά Επιτυχίας
Εφέσεων Διοικητικού Δικαστηρίου
2020

Αποτελέσματα Εφέσεων επί Προσφυγών ανά Υπουργείο/Αρχή 2023

ΖΕΪΤΟΥΝΤΣΙΑΝ v. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (1/2)

Έφεση Κατά Απόφασης Διοικητικού Δικαστηρίου αρ. 49/2016, ημερ. 24.01.2023

Η προδικαστική ένσταση του Εφεσίβλητου που αφορούσε στον ισχυρισμό περί έλλειψης εννόμου συμφέροντος του Εφεσείοντα να προωθήσει την Έφεσή του, καθότι «όταν το διοικητικό όργανο επανεξετάζοντας την υπόθεση κατόπιν της δεύτερης ακυρωτικής απόφασης για την επιλογή του, προήγαγε στη θέση τον Εφεσίβλητο ..., ο ίδιος δεν αμφισβήτησε την απόφαση της ΕΔΥ καθιστώντας με τον τρόπο αυτό την τελευταία απόφαση της ΕΔΥ, η οποία επέφερε νέα αποτελέσματα, ισχυρή», απορρίφθηκε από την Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου με την άνω Απόφαση.

Με αναφορά στην Απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση **Αχιλλίδη v. Βοσκαρίδου κ.ά.**, Ε.Δ.Δ. 45/16, ημερ. 12.01.2023, το Ανώτατο Δικαστήριο έκρινε τα ακόλουθα σχετικά:

«Αρχικά να διευκρινιστεί ότι δεν τίθεται θέμα έλλειψης εννόμου συμφέροντος του εφεσείοντα να προωθήσει την έφεση του, ως υποβλήθηκε από τη συνήγορο της εφεσίβλητης με την προδικαστική ένσταση. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομολογία, το έννομο συμφέρον προσώπου να ασκήσει προσφυγή, συνιστά προϋπόθεση που θέτει το Άρθρο 146.2 του Συντάγματος και συναρτάται με τα τρία κρίσιμα στάδια: λήψη απόφασης, άσκηση προσφυγής και εκδίκαση της. Το προαναφερθέν έννομο συμφέρον δε συναρτάται με το δικαίωμα ενδιαφερόμενου προσώπου, όπως συμβαίνει στην παρούσα υπόθεση με τον εφεσείοντα, να ασκήσει έφεση κατά απόφασης σε προσφυγή, υπό την ιδιότητα του αυτή, (βλ. Νατιώτης v. Γερολέμου κ.α. (2015) 3 Α.Α.Δ 521, στις σελίδες 525 έως 526 και Γρηγορίου v. Α.Η.Κ. Α.Ε. Αρ. 183/2012 ημερομηνίας 1.6.2020).

ΖΕΪΤΟΥΝΤΣΙΑΝ v. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (2/2)

Έφεση Κατά Απόφασης Διοικητικού Δικαστηρίου αρ. 49/2016, ημερ. 24.01.2023

Όπως αναφέρθηκε στη Χρυσοστόμου κ.ά. v. Κωνσταντινίδου κ.ά. (1998) 3 Α.Α.Δ. 316, στη σελίδα 320 και υιοθετήθηκε από την πιο πάνω ισχύουσα νομολογία, για να δικαιολογείται, εκ προοιμίου, η απόρριψη έφεσης, πρέπει να «καταφαίνεται ως αναντίλεκτο γεγονός, ότι η έφεση έχει απωλέσει το αντικείμενο της με την έννοια προφανώς, πως αν αυτό συμβεί, ο εφεσείων δεν θα έχει οποιοδήποτε όφελος από την περαιτέρω προώθηση της.» Εν πάση περιπτώσει, όπως κρίθηκε στην Γρηγορίου v. Α.Η.Κ., ανωτέρω:

«Κατά πόσο ένας εφεσείων σε αναθεωρητική έφεση χάνει το έννομο συμφέρον του είναι θέμα το οποίο αποφασίζεται στη βάση γεγονότων που ακολουθούν την απορριπτική απόφαση.»

Υπό τις περιστάσεις, κρίνεται ότι η παρούσα έφεση δεν έχει χάσει το αντικείμενο της. Όπως έχει κριθεί στην υπόθεση Χαλαλάμπους v. Πουλλικά κ.ά. (2002) 3 Α.Α.Δ. 685, στις σελίδες 687 έως 688, όπου τα γεγονότα προσομοιάζουν με αυτά στην παρούσα έφεση:

«Έχοντας εξετάσει με προσοχή το εγειρόμενο θέμα, έχουμε καταλήξει στο συμπέρασμα πως η παρούσα έφεση δεν έχει χάσει το αντικείμενό της. Ο εφεσείων έχει επιλέξει να συνεχίσει την έφεση του και δεν μπορούμε να γνωρίζουμε αν την εγκατέλειπε αν θα μπορούσε να προβάλει λόγους ακυρότητας για τη δεύτερη απόφαση, λόγους που ίσως έχει να προβάλει στην παρούσα έφεση. Δεν δεχόμαστε ότι η έφεση δεν έχει πλέον αντικείμενο. Αν ο εφεσείων-ΕΜ επιτύχει στην έφεση του και επικυρωθεί η επίδικη διοικητική απόφαση με ανατροπή της ετυμηγορίας του πρωτόδικου Δικαστηρίου, η καθ' ης η αίτηση Αρχή Ηλεκτρισμού θα έχει τότε την υποχρέωση να ανακαλέσει τη δεύτερη απόφαση, συμμορφούμενη με το αποτέλεσμα της έφεσης.»

ΞΕΝΟΦΩΝ ΑΝΑΞΑΓΟΡΟΥ v. ΕΠΑΡΧΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ (1/3)

Αναθεωρητική Έφεση αρ. 19/2016, ημερ. 09.05.2023

Το Ανώτατο Δικαστήριο, στην άνω υπόθεση, όπου τα ΕΜ ήταν δικαιούχοι των επίδικων αδειών, (η ακύρωση των οποίων ήταν αντικείμενο της Προσφυγής), αλλά δεν ευρίσκονταν ενώπιον του Δικαστηρίου, αφού οι Εφεσεύοντες δεν τους είχαν επιδόσει την αίτηση ακυρώσεως, αναφέροντας ότι η επίδοση Προσφυγής σε ΕΜ αποτελεί απόρροια των κανόνων φυσικής δικαιοσύνης που επιτάσσουν την παροχή εύλογης ευκαιρίας σε κάθε επηρεαζόμενο από δικαστική διαδικασία να εμφανιστεί και να προβάλει της θέσεις του, έκρινε τα εξής σχετικά:

«Η επίδοση προσφυγής σε ενδιαφερόμενο πρόσωπο είναι υποχρεωτική και συνιστά ευθύνη του αιτητή. Όπως έχει ρητά αναφερθεί στην υπόθεση **Νέλλη Ψαρά Κρονίδου κ.ά. v. Δημοκρατίας (Αρ. 1) (1994) 3 Α.Α.Δ. 33**, «καθίσταται ευθύνη του αιτητή η μέριμνα για την επίδοση της προσφυγής στα ενδιαφερόμενα μέρη». Σύμφωνα δε με τον **Κανονισμό 5 των περί της Λειτουργίας του Διοικητικού Δικαστηρίου (αρ. 1) Διαδικαστικών Κανονισμών του 2015 (6/2015)**, «κάθε προσφυγή επιδίδεται σε κάθε ενδιαφερόμενο μέρος που επηρεάζεται από αυτή, το οποίο έχει δικαίωμα καταχώρησης εμφάνισης στο αρμόδιο Πρωτοκολλητήριο εντός 21 ημερών από την επίδοση σε αυτό της προσφυγής, ως το συνημμένο έντυπο αρ. 3».

Η επίδοση προσφυγής σε ενδιαφερόμενο πρόσωπο αποτελεί απόρροια των κανόνων της φυσικής δικαιοσύνης, οι οποίοι επιτάσσουν την παροχή εύλογης ευκαιρίας σε κάθε επηρεαζόμενο από δικαστική διαδικασία να εμφανιστεί και να προβάλει τις θέσεις του. Η φυσική δικαιοσύνη απαιτεί, λοιπόν, στις περιπτώσεις που υπάρχει ενδιαφερόμενο πρόσωπο να πληροφορείται την ύπαρξη της προσφυγής, ώστε να έχει το δικαίωμα να συμμετέχει, αν το επιθυμεί, στη δίκη προβάλλοντας λόγους υπέρ της διατήρησης του κύρους της πράξης (**Vorkas v. Republic (1983) 3 C.L.R. 87** και **Republic v. Nissiotou (1985) 3 C.L.R. 944**).

ΞΕΝΟΦΩΝ ΑΝΑΞΑΓΟΡΟΥ ν. ΕΠΑΡΧΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ (2/3)

Αναθεωρητική Έφεση αρ. 19/2016, ημερ. 09.05.2023

Στην υπόθεση **Δημοκρατία ν. Πουλλή (2001) 3 Α.Α.Δ. 1060**, τονίστηκαν τα ακόλουθα:

«Η παροχή ευκαιρίας σε κάθε πρόσωπο να ακουστεί σε υπόθεση που το αφορά αποτελεί αξίωμα της φυσικής δικαιοσύνης, οι ρίζες του οποίου ανάγονται στα πρώτα στάδια διαμόρφωσης των θεσμών της δίκης.

Η αρχή της ακροάσεως αμφοτέρων των μερών, πριν το δικαστήριο προέλθει σε κρίση, διακηρύχθηκε από αρχαιοτάτων χρόνων, από τους Έλληνες ποιητές και τραγωδούς, ως ανυπέρβατη αρχή του δικονομικού δικαίου και αναπαλλοτριώτο δικαίωμα του διαδίκου. Το «μηδενί δίκην δικάσεις πριν αφοίν μύθον ακούσης» αποδίδεται στον Ησίοδο. Το κωδικοποιεί σε πληρέστερη μορφή ο Ευριπίδης: «Τις αν δίκην κρίνειν ή γνοιή λόγου, πριν αν παρ' αμφοίν μύθον εκμάθη σαφώς» - («Ηρακλείδες», στίχοι 179-180)*.»

Στην υπόθεση **Κρονίδου** (ανωτέρω) κρίθηκε ότι, έστω και αν επιδόθηκε πρωτόδικα η προσφυγή στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα, που στη συνέχεια επέλεξαν να μην εμφανιστούν και να λάβουν μέρος στην πρωτόδικη διαδικασία, επιβάλλετο και επίδοση προς αυτά και της Αναθεωρητικής Έφεσης που ακολούθησε την πρωτόδικη Απόφαση. Όπως επισημάνθηκε στην εν λόγω Απόφαση, «η Δ. 35 θ. 5 των θεσμών Πολιτικής Δικονομίας επιβάλλει την επίδοση της ειδοποίησης έφεσης σε κάθε πρόσωπο το οποίο επηρεάζεται άμεσα από την έφεση και υποδείξαμε ότι φαίνεται να ήταν απαραίτητη η επίδοση της ειδοποίησης έφεσης στα ενδιαφερόμενα μέρη εφόσον με αυτή επιδιώκεται ο παραμερισμός της πρωτόδικης απόφασης και κατ' επέκταση η ακύρωση της διοικητικής πράξης που τους αφορά».

Οι συνέπειες από την παράλειψη επίδοσης νομικού διαβήματος σε διάδικο ή σε πρόσωπο έχον συμφέρον στη διαδικασία, συνοψίζονται στο ακόλουθο απόσπασμα από την P.S.C. (No. 1) ν. Potoudes and Others (1987) 3 C.L.R. 1044, ως εξής:

ΞΕΝΟΦΩΝ ΑΝΑΞΑΓΟΡΟΥ ν. ΕΠΑΡΧΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ (3/3)

Αναθεωρητική Έφεση αρ. 19/2016, ημερ. 09.05.2023

(Ελληνική μετάφραση ελεύθερη:

«Η επίδοση στους διαδίκους και στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα, των οποίων η θέση επηρεάζεται ή είναι ενδεχόμενο να επηρεαστεί από τη δικαστική διαδικασία, είναι θέμα ουσίας και η παράλειψη επίδοσης της διαδικασίας σ' αυτούς εξισούται με την άρνηση του δικαιώματος να ακουστούν, κατάσταση η οποία καθιστά την παράλειψη ουσιαστική, εμψέρουσα την ακυρότητα της διαδικασίας.»»

Συνεπώς, όπως έκρινε περαιτέρω το Δικαστήριο, «με δεδομένο ότι με την υπό κρίση Έφεση επιδιώκεται ο παραμερισμός της πρωτόδικης Απόφασης, με την οποία απερρίφθη η προσφυγή, και, κατ' επέκταση, δεν πέτυχε η ακύρωση της διοικητικής πράξης που αφορά στα Ενδιαφερόμενα Μέρη, κρίνουμε ότι δεν τίθεται θέμα απόρριψης της Έφεσης. Επιβάλλεται, όμως, η επίδοση της ειδοποίησης Έφεσης σε αυτούς, ούτως ώστε να τους δοθεί η ευκαιρία να λάβουν μέρος στην εκδίκαση της Έφεσης και να προβάλουν τις θέσεις τους. Μόνο με αυτό τον τρόπο δύνανται να προστατευθούν τα ουσιαστικά δικαιώματα των Ενδιαφερομένων Προσώπων τα οποία, μέσω της υπό κρίση Έφεσης, τίθενται υπό αμφισβήτηση».

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΕΪΤΟΥΝΤΣΙΑΝ ν. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Αναθεωρητική Έφεση αρ. 49/2016, ημερ. 18.09.2023

Το ζήτημα αφορούσε στο κατά πόσο η ερμηνεία που έδωσε η ΕΔΥ σε σχέδιο υπηρεσίας ήταν εύλογη. Το υπό αναφορά Σχέδιο Υπηρεσίας, ως ήταν διατυπωμένο, έθετε ως σαφή προϋπόθεση τη μεταπτυχιακή εκπαίδευση να ήταν «διάρκειας ενός τουλάχιστον ακαδημαϊκού έτους».

Το Δικαστήριο έκρινε ότι η ΕΔΥ δεν νομιμοποιείτο να διερευνήσει την ακαδημαϊκή ισοτιμία των προσόντων του ΕΜ, καθότι στο επίδικο Σχέδιο Υπηρεσίας δεν υπήρχε πρόβλεψη για ικανοποίηση του μεταπτυχιακού προσόντος διάρκειας τουλάχιστον ενός ακαδημαϊκού έτους με κατοχή άλλου ισότιμου προσόντος μικρότερης διάρκειας. Η έρευνα της θα έπρεπε να περιορισθεί στο κατά πόσο το μεταπτυχιακό προσόν που κατείχε ο Εφεσείοντας πληρούσε τις πρόνοιες του Σχεδίου Υπηρεσίας, ήτοι κατά πόσο ήταν διάρκειας ενός τουλάχιστον ακαδημαϊκού έτους.

Με αναφορά στην Απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση **Λοΐζου ν. Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού** (2004) 3 ΑΑΔ 68, το Δικαστήριο έκρινε ότι «αφ' ης στιγμής το Σχέδιο Υπηρεσίας δεν άφηνε περιθώριο ικανοποίησης του απαιτούμενου προσόντος από άλλο ισότιμο προσόν, ήταν εκτός της διακριτικής ευχέρειας του διορίζοντος οργάνου να επεκτείνει την απαίτηση του Σχεδίου Υπηρεσίας και να κρίνει πως ισότιμο προσόν θα το ικανοποιούσε».

ΧΡΙΣΤΟΣ Ε. ΣΟΛΟΜΩΝΙΔΗΣ ν. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (1/3)

Αναθεωρητική Έφεση αρ. 1/2017, ημερ. 18.09.2023

Η υπόθεση αφορούσε απόφαση της ΕΔΥ να προάγει το Ενδιαφερόμενο Μέρος αντί του Αιτητή στη μόνιμη θέση Διευθυντή Υπηρεσίας Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού.

Το Δικαστήριο, αναφέροντας ότι πολύ πρόσφατα επαναλήφθηκαν οι «αποκρυσταλλωμένες θέσεις της νομολογίας μας αναφορικά με την τελική και συνολική στάθμιση των δεδομένων σε τέτοιες περιπτώσεις», επικυρώνοντας την πρωτόδικη Απόφαση, έκρινε, μεταξύ άλλων, τα εξής:

1. Σύμφωνα με τη θεμελιακή Αρχή της νομολογίας, η ερμηνεία των Σχεδίων Υπηρεσίας ανάγεται στη διακριτική ευχέρεια του διορίζοντος οργάνου, και έτσι το Δικαστήριο δεν επεμβαίνει εάν η ερμηνεία που δίδεται είναι ευλόγως επιτρεπτή. Επέμβαση χωρεί μόνο όταν διαπιστώνεται υπέρβαση των ακραίων ορίων της διακριτικής ευχέρειας.
2. Με δεδομένο ότι το ΕΜ κατείχε τα απαιτούμενα προσόντα, εναπόκειτο στην ΕΔΥ να σταθμίσει τους θεσμοθετημένους παράγοντες, αλλά και το ζήτημα του πρόσθετου προσόντος, καθώς και κάθε άλλο σχετικό δεδομένο που είχε ενώπιόν της, μεταξύ των οποίων, την προσωπική εξέταση ως στοιχείο που ανάγεται στην αξία και αποτελεί βασικό κριτήριο.
3. Ιδιαίτερη βαρύτητα έχει η προφορική συνέντευξη όταν η διεκδικούμενη θέση βρίσκεται, όπως, εν προκειμένω, υψηλά στην ιεραρχία ώστε να απαιτεί ευρείες διοικητικές ευθύνες. Σε τέτοια περίπτωση, η προσωπικότητα του υποψηφίου αποτελεί σημαντικό στοιχείο σε ό,τι αφορά την καταλληλότητά του για την εκτέλεση των καθηκόντων της θέσης. Ενώ, σ' ό,τι δε αφορά στην αρχαιότητα, «αυτή συνεκτιμήθηκε με δεδομένη πάντοτε τη σημασία που έχει τόσο η προφορική εξέταση όσο και η σύσταση του Προϊσταμένου ενός υποψηφίου για θέσεις πρώτου διορισμού και προαγωγής ψηλά στην ιεραρχία».

ΧΡΙΣΤΟΣ Ε. ΣΟΛΟΜΩΝΙΔΗΣ ν. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (2/3)

Αναθεωρητική Έφεση αρ. 1/2017, ημερ. 18.09.2023

Με αναφορά στην Απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση **Σωτήρης Κολέττας ν. Δημοκρατία** Α.Ε. 32/16, ημερ. 20.6.2023, το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο έκρινε επίσης τα ακόλουθα σχετικά:

«Ως προς τη συνολική στάθμιση των δεδομένων:

Η προαναφερθείσα απόφαση **Παναγή** εξηγεί με σαφήνεια το ρόλο του διοικητικού οργάνου κατά την επιλογή υποψηφίων για διορισμό ή προαγωγή:

«...το διοικητικό όργανο διαμορφώνει κρίση έχοντας υπόψη το σύνολο των στοιχείων τα οποία είναι ενώπιον του. Η επιλογή γίνεται στη βάση της αξιολόγησης όλων των δεδομένων, η οποία αξιολόγηση εφόσον είναι εύλογη, σύμφωνη με τα στοιχεία και τα δεδομένα που είναι ενώπιον του διοικητικού οργάνου και δεν εκφεύγει των ακραίων ορίων της διακριτικής του ευχέρειας, δεν είναι δυνατό να υποκατασταθεί από το αναθεωρητικό Δικαστήριο. Η θέση του εφεσείοντος κατατείνει στη λανθασμένη προσέγγιση ότι μπορεί στην ουσία να γίνεται μια αριθμητική ή μαθηματική συνεξέταση των στοιχείων κατά τρόπο που το ένα στοιχείο υπέρ του ενός υποψηφίου, να εξουδετερώνεται από κάποιο άλλο στοιχείο υπέρ του άλλου υποψηφίου. Τέτοια άσκηση αναμφίβολα παραπέμπει σε μηχανιστικό υπολογισμό από τον οποίο όμως ελλείπει το στοιχείο της διακριτικής ευχέρειας και της καθολικής κρίσης υπό το φως του συνόλου των παραμέτρων. Όπως υποδείχθηκε στην **Πολυξένη Γρηγορίου (Μιχαηλίδου) ν. Δημοκρατίας** (2007) 3 Α.Α.Δ. 275, δεν μπορεί να προκαθοριστεί η βαρύτητα των στοιχείων κρίσης ώστε οποιαδήποτε από αυτά να έχει και ορισμένη σημασία. Το σύστημα αξιολόγησης πρέπει, καθώς υποδείχθηκε και στην **Γιωργούδης ν. Δημοκρατίας** (2009) 3 Α.Α.Δ. 116, να στοχεύει στην ανάδειξη του καταλληλότερου υποψηφίου, με μόνη δέσμευση να εξυπηρετείται η αξιοκρατία και το δημόσιο συμφέρον.».

ΧΡΙΣΤΟΣ Ε. ΣΟΛΟΜΩΝΙΔΗΣ ν. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (3/3)

Αναθεωρητική Έφεση αρ. 1/2017, ημερ. 18.09.2023

Όπως είχαμε την ευκαιρία να επαναλάβουμε στο ίδιο πλαίσιο, αποδίδοντας την ουσία της αποκρυσταλλωμένης νομολογίας, στην **Σωτήρης Αναστασιάδης ν. Δημοκρατίας**, ΑΕ Αρ. 8/16, ημερ. 16.2.2023:

«Περί ουσιαστικής συνεξέτασης συνεπώς ο λόγος, με κριτήριο τα ακραία όρια της διακριτικής ευχέρειας του διοικητικού οργάνου και όχι ένας μηχανιστικός υπολογισμός, ή μια αριθμητική συνεξέταση που απολήγει σε επέμβαση στην εύλογη άσκηση της διακριτικής ευχέρειας της διοίκησης.»

Εκείνο που έχει σημασία είναι η διαπίστωση πως η διοίκηση προέβη σε εύλογη και ουσιαστική στάθμιση των δεδομένων, εντός των πλαισίων της διακριτικής της ευχέρειας. Δεν απαιτείται μικροσκοπική εξέταση από το δικαστήριο. Το ζητούμενο δεν είναι η υποκατάσταση της διοίκησης από το δικαστήριο.»

ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗ ΧΑΡΙΛΑΟΥ v. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Έφεση Κατά Απόφασης Διοικητικού Δικαστηρίου αρ. 91/19, ημερ. 06.11.2023

Η Απόφαση αυτή επιβεβαιώνει την πάγια θέση της νομολογίας ότι η εξέταση μιας αναθεωρητικής έφεσης σε πρωτόδικη απόφαση σε Προσφυγή αποτελεί επανεξέταση της νομιμότητας της πράξης, σε όση έκταση οι διάδικοι έχουν περιορίσει τους λόγους στο Σημείωμα της Έφεσης, εξαιρουμένων βεβαίως ζητημάτων δημόσιας τάξης που εξετάζονται και αυταπάγγελτα από το Δικαστήριο.

Περαιτέρω δε, τονίζεται από το Εφετείο στην υπό αναφορά Απόφασή του, ότι η αντισυνταγματικότητα νόμου συνιστά νομικό θέμα ιδεάζουσας σημασίας και σπουδαιότητας, το οποίο, για να εξεταστεί, πρέπει να προσδιορίζεται επακριβώς στα δικόγραφα.

Τέλος, η Απόφαση αυτή επιβεβαιώνει και την πάγια αρχή ότι οι γενικές αρχές του Διοικητικού Δικαίου έχουν συμπληρωματικό χαρακτήρα και ισχύουν όταν δεν υπάρχει σχετικός κανόνας, ο οποίος έχει θεσπιστεί με πράξη νομοθετικού οργάνου.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΦΥΡΙΛΛΑΣ v. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΜΥΝΑΣ (1/2)

Έφεση Κατά Απόφασης Διοικητικού Δικαστηρίου αρ. 3/2018, ημερ. 12.12.2023

Στην υπόθεση αυτή, ο εφεσείων δεν εκτέλεσε διαταγή του Διοικητή της Ταξιαρχίας του να μην ορίσει συγκεκριμένο υπαξιωματικό σε διπλά καθήκοντα, ισχυριζόμενος αντισυνταγματικότητα λόγω του Άρθρου 28 του Συντάγματος και της Αρχής της Ίσης Μεταχείρισης, διότι άλλοι υπαξιωματικοί με αυτό τον τρόπο θα εκτελούσαν περισσότερες υπηρεσίες, με συνεπακόλουθο της παράλειψής του αυτής, την πενταήμερη φυλάκιση του από τον Αρχηγό της Εθνικής Φρουράς.

Με την Απόφαση, κρίθηκε από το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο ότι κατώτερος στρατιωτικός έχει υποχρέωση να εκτελεί τις οδηγίες των ανωτέρων του στον στρατό, εκτός αν πρόκειται για έκδηλα παράνομη διαταγή.

Με αναφορά τόσο σε ημεδαπή όσο και άλλη νομολογία, το Δικαστήριο ανέλυσε το πότε οι διαταγές αυτές είναι έκδηλα παράνομες, αναφέροντας ότι διαταγή είναι έκδηλα παράνομη όταν «προσβάλλει τη συνείδηση κάθε λογικού, ορθά σκεπτόμενου ανθρώπου. Πρέπει να είναι μία εντολή που είναι προφανώς και κατάφορα λανθασμένη. Η εντολή δεν μπορεί να βρίσκεται σε γκρίζα ζώνη ή να είναι απλώς αμφισβητήσιμη. Τέτοια ήταν σαφώς η περίπτωση της υπόθεσης **Demetrios Anatasίου v. Eleni Theodotou Demetriou and another** (1981) 1 CLR 589 και της υπόθεσης **Charalambos Mylonas v. The Educational Service Committee** (1982) 3 CLR 880 που αφορούσε σε εκτέλεση διαταγών από τους πραξικοπηματίες, υπό συνθήκες πλήρους, καθολικής και κραυγαλέας παρανομίας, η οποία τότε αλλά και πάντοτε, θα προσβάλλει και θα εξεγείρει τη συνείδηση κάθε λογικού, ορθά σκεπτόμενου ανθρώπου».

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΦΥΡΙΛΛΑΣ ν. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΜΥΝΑΣ (2/2)

Έφεση Κατά Απόφασης Διοικητικού Δικαστηρίου αρ. 3/2018, ημερ. 12.12.2023

Το Δικαστήριο έκρινε ότι δεν προέκυψε οποιοδήποτε στοιχείο έκδηλης παρανομίας, η οποία θα βάρυνε την πλάστιγγα υπέρ του καθήκοντος του εφεσείοντα να υποταχτεί στην υπεροχή δικαίου. Η υποχρέωση του εφεσείοντα ήταν υπό τις περιστάσεις μία και μόνη. Να υπακούσει στη διαταγή του ανωτέρου του, διατηρώντας το δικαίωμα αναφοράς παραπόνου που του αναγνωρίζουν οι σχετικοί Κανονισμοί.

ΧΡΗΣΤΟΥ ΧΡΥΣΙΚΟΥ ν. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΜΥΝΑΣ

Αναθεωρητική Έφεση αρ. 115/2015, ημερ. 20.06.23

Η Απόφαση αυτή αφορούσε την απόφαση του Υπουργού Άμυνας να τερματίσει τη σύμβαση απασχόλησης του άνω Εφεσείοντα Εθελοντή Πενταετούς Υποχρέωσης (ΕΠΥ) στον Στρατό της Δημοκρατίας. Το Δικαστήριο έκρινε ότι η απόφαση τερματισμού της υπηρεσίας του Εφεσείοντα ενέπιπτε στη σφαίρα του Ιδιωτικού Δικαίου.

Είναι δε σημαντικό να αναφερθεί ότι παρόλο που η τελευταία σύμβαση του Εφεσείοντα προνοούσε την απασχόλησή του μέχρι την αφυπηρέτησή του, ενώ υπήρχε και νομοθετική ρύθμιση των όρων εργασίας των ΕΠΥ με Κανονισμούς, αυτά δεν θεωρήθηκαν ικανά για να καταστήσουν την σύμβαση αυτή ως εμπίπτουσα στα πλαίσια του Διοικητικού Δικαίου.

Όπως έκρινε το Δικαστήριο, «*Εν προκειμένω, οι σχετικές πρόνοιες στους Κανονισμούς, ουσιαστικά, αποτέλεσαν μέρος της Σύμβασης που υπέγραψε ο εφεσείων με τον Υπουργό Άμυνας, στις 23.11.1995. Σημειώνεται, συναφώς, πως δεν αποκλείεται μια σύμβαση να υιοθετήσει σχετικές επί του θέματος για το οποίο καταρτίζεται, πρόνοιες από συγκεκριμένη νομοθεσία ή κανονισμούς. Επιμέρους, σημειώνεται πως, σε σχέση με τον τερματισμό της υπηρεσίας του εφεσείοντα, παρά την αναφορά, του Υπουργού Άμυνας στην απόφαση του, στους Κανονισμούς, ουσιαστικά, επικαλέστηκε τις σχετικές, με τη συγκεκριμένη πτυχή, πρόνοιες της Σύμβασης. Δεν προκύπτει τούτο ευθέως, αλλά δεν μπορούσε να ήταν και διαφορετικά, δεδομένου ότι η υπηρεσία του εφεσείοντος στο Στρατό της Δημοκρατίας, διέπετο, δυνάμει νόμου, από τους όρους της Σύμβασης, όπως έχει καταδειχθεί*».

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 9(2)(γ) ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ (ΠΟΙΚΙΛΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ 1964-2022 (1/3)

*Αίτηση για παραπομπή στο Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο
Απόφαση αρ. 3/2023, ημερ. 20.11.2023*

Με αναφορά στις διατάξεις του άρθρου 9(2) του περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλαι Διατάξεις) Νόμου του 1964, ως τροποποιήθηκε, και στον Κανονισμό 9(1) του περί της Λειτουργίας του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου Διαδικαστικού Κανονισμού του 2023, το Δικαστήριο, απορρίπτοντας την αίτηση αυτή, έκρινε τα εξής σχετικά:

«Η σαφής και επακριβής καταγραφή των νομικών θεμάτων που προκύπτουν από την απόφαση του Εφετείου, οι πλήρεις λόγοι και τα αναγκαία υποστηρικτικά στοιχεία προς χορήγηση της άδειας, είναι προϋποθέσεις απαρέγκλιτα επιτακτικές, προς υποστήριξη της αίτησης και ενεργοποίηση της εξουσίας του Δικαστηρίου, να προχωρήσει στην ακρόαση επί της ουσίας. Διαφορετική προσέγγιση θα οδηγούσε σε διάβρωση του θεσμικού ρόλου που καλείται να διαδραματίσει το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο, αφού θα το καθιστούσε ευάλωτο σε ατέρμονες και εκτός αυστηρά καθορισμένων πλαισίων διαδικασίες.

*Η ενεργοποίηση της δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου στη βάση του **Άρθρου 9(2)(γ) τον Νόμου** και η προς τούτο παροχή άδειας, αφορά αποκλειστικά στις περιοριστικά καθορισμένες από το Νόμο περιπτώσεις, ήτοι, επί νομικών θεμάτων που προκύπτουν από απόφαση του Εφετείου, ασκώντας αναθεωρητική δικαιοδοσία και τα οποία συναρτώνται:*

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 9(2)(γ) ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ (ΠΟΙΚΙΛΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ 1964-2022 (2/3)

Αίτηση για παραπομπή στο Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο
Απόφαση αρ. 3/2023, ημερ. 20.11.2023

(α) Με τη διαφοροποίηση πάγιας νομολογίας. Στην περίπτωση αυτή και κατ' ακολουθίαν της πρώτης επιφύλαξης της υπό αναφορά νομοθετικής πρόνοιας, η υποβαλλόμενη αίτηση προς παροχή άδειας θα πρέπει να προσδιορίζει με σαφήνεια τα νομικά θέματα που προκύπτουν, καθώς επίσης τη συνάρτησή τους με διαφοροποίηση πάγιας νομολογίας, η οποία και θα πρέπει να παρατίθεται προς τεκμηρίωση του αιτήματος.

(β) Με την ανάγκη ορθής ερμηνείας, είτε πρωτογενούς είτε δευτερογενούς ουσιαστικής νομοθετικής διατάξεως, όποτε η σχετική αίτηση για παροχή άδειας, πάντα κατ' ακολουθίαν της ως άνω πρώτης επιφύλαξης, θα πρέπει να εμπεριέχει την υπό αναφορά ουσιαστική νομοθετική διάταξη, που χρήζει ερμηνείας, τον προσδιορισμό των λάθους και τους λόγους που καθιστούν αναγκαία την ερμηνεία από το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο.

(γ) Με μείζον ζήτημα δημοσίου συμφέροντος ή γενικής δημόσιας σημασίας. Στην περίπτωση αυτή η σχετική αίτηση για παροχή άδειας θα πρέπει να συγκεκριμενοποιεί τέτοιας μορφής ζήτημα και να τεκμηριώνει το σημαντικό του δημοσίου συμφέροντος και το γενικό της δημόσιας σημασίας τον, σε συνάρτηση με τα γεγονότα και τη νομική πτυχή της υπόθεσης. Και,

(δ) Με ζήτημα συνοχής του δικαίου επί συγκρουόμενων και αντιφατικών αποφάσεων του Εφετείου, όποτε η υπό αναφορά αίτηση για παροχή άδειας θα πρέπει να εξειδικεύει, με καταγραφή λεπτομερειών, τις συγκρουόμενες ή αντιφατικές αποφάσεις. Εκ του περισσού, προστίθεται ότι τυχόν μειοψηφική απόφαση δεν συνιστά την απόφαση του Εφετείου και, συνεπώς, δεν εμπίπτει στις υπό αναφορά περιπτώσεις συγκρουόμενης ή αντιφατικής απόφασης.»

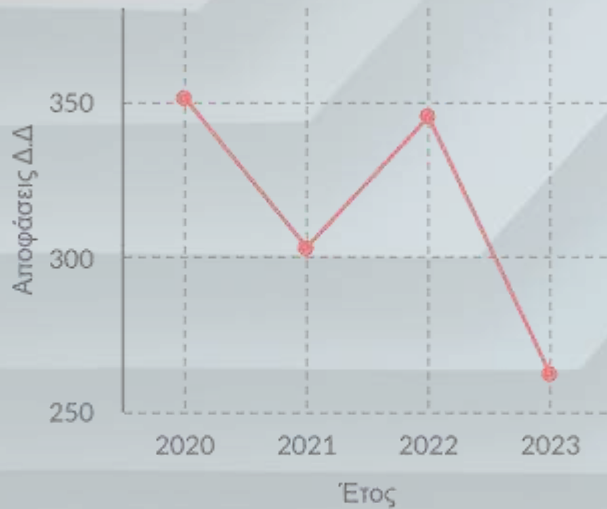
ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 9(2)(γ) ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ (ΠΟΙΚΙΛΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ 1964-2022 (3/3)

*Αίτηση για παραπομπή στο Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο
Απόφαση αρ. 3/2023, ημερ. 20.11.2023*

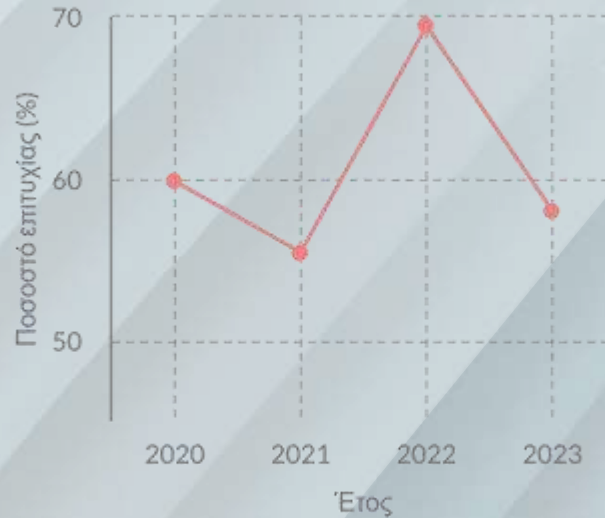
Συμπερασματικά, πρέπει να τηρούνται κατά γράμμα οι σχετικές πρόνοιες του Νόμου και να υπάρχει η αναγκαία εξειδίκευση των λόγων, για τους οποίους ζητείται η παραπομπή στο Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο. Απλή καταγραφή του ιστορικού και κατά λέξη επανάληψη της νομοθετικής πρόνοιας του άρθρου 9(2)(γ) του Νόμου και γενικά, γενική και αόριστη αναφορά των λόγων, για τους οποίους ζητείται παραπομπή στο Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο δεν είναι αρκετή. Επανάνοιγμα της υπόθεσης και δεύτερη ευκαιρία, προκειμένου να τεθούν προς κρίση τα ίδια ζητήματα, στο ίδιο νομικό πλαίσιο δεν είναι επιτρεπτή.

Συμπεράσματα Στατιστικής Μελέτης 2023

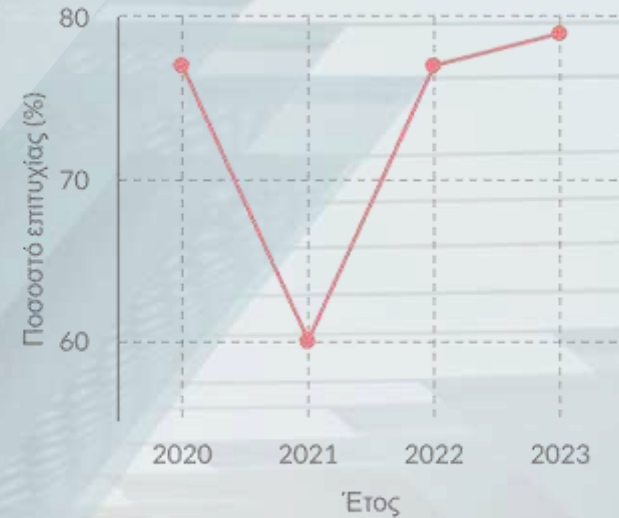
Το 2023, εκδόθηκαν λιγότερες Αποφάσεις Δ.Δ., για τα θέματα που αφορούν σε Προσφυγές Δ.Δ., συγκριτικά με τα έτη 2022, 2021 και 2020

Το 2023, τα ποσοστά απόρριψης σε Προσφυγές που καταχώρησαν αιτητές εναντίον της Δημοκρατίας, ήταν παρόμοια με τα έτη 2021 και 2020

Το 2023, αυξήθηκαν τα ποσοστά επιτυχίας Εφέσεων όπου η Δημοκρατία ήταν διάδικος, συγκριτικά με τα έτη 2022, 2021, 2020

Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας

Έλενα Παπαγεωργίου

Εισαγγελέας της Δημοκρατίας

Υπεύθυνη Υποτομέα
Προσφυγών Διοικητικού Δικαστηρίου

Τομέας Διοικητικού Δικαίου